

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 215.

V Ljubljani, v sredo 19. septembra 1888.

Letnik XVI.

Deželni zbor kranjski.

(Tretja seja, dné 18. septembra 1888.)

(Konec.)

Za Pfeiferjem o ravno tem predmetu govori poslanec Šuklje, čigar govor objavimo pozneje, ko ga dobimo po stenografičnem zapisniku. Samostalni predlog se potem v pretresanje in poročanje izroči finančnemu odseku.

Dr. Papež vtemeljuje dalje svoj samostalni predlog gledé premembe § 13 deželnega volilnega reda, ki se glasi:

„Z a k o n

z dné s katerim se preneja § 13. volilnega reda za deželni zbor vojvodine Kranjske.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I.

V prvem odstavku § 13. volilnega reda za deželni zbor vojvodine Kranjske z dné 26. februarja 1861 oziroma zakona z dné 29. maja 1884, št. 10 dež. zak., se izpusté sledeče besede: „z 9. junija l. 1850“, in se mora torej glasiti ta odstavek tako:

„Poslance v § 3. naštetih mest in trgov volijo direktno vsi tisti občani, kateri imajo po posebnem občinskem statutu mesta ljubljanskega ali po občinskem zakonu s 17. februarja 1866 pravico voliti občinski zastop mest in trgov, sestavljajočih volilni okraj, in kateri niso po § 18. deželno-zborskega volilnega reda izključeni od volilne pravice, in kateri“

Člen II.

Vsi drugi odstavki § 13. ostanejo nepremenjeni.

Člen III.

Ta zakon stopi v veljavnost s tistim dnevom, ko se razglasi.

Člen IV.

Mojemu ministru notranjih stvari je naročeno izvršiti ta zakon.“

Opravičeval je pa ta svoj predlog tako-le:

V zadnji seji imel sem čast predlagati načrt postav, s katero se preneja § 13. deželno-zbor-

skega reda v smislu novega ljubljanskega občinskega statuta; da utemeljum danes ta svoj predlog, mi je treba malo besedij:

Vsakdo mi bodé pritrtil, da je predlagana preuredba pač sama ob sebi umevna, ravno zato, ker je namen deželno-zborskega volilnega reda, da vsi volilni upravičenci, ki volijo ljubljanski mestni zastop, — z edino izjemo gledé najmanjše svote davkov — naj bodejo tudi upravičeni voliti deželna dva poslance ljubljanske — gotovo bi pa bilo tudi samó ob sebi umevno za slučaj, da bi ostal § 13. nepremenjen, da velja potem za deželno-zborske volitve ljubljanskega mesta ravno le oni statut, ki je izrečno naveden v § 13. deželno-zborskega volilnega reda. Potem je pa ta preuredba tudi praktična — ako uvažujemo, koliko nedostatkov v uradnem poslovanju, koliko stroškov bi prizanašalo, da bi še morali volilski imeniki po starem statutu z novega izdelovati.

Konečno je preuredba tudi nujna gledé na to, da se bodejo že prihodnje leto vršile nove deželno-zborske volitve.

Predlagam torej v formalnem oziru, naj se izroči upravnemu odseku ta načrt postav v posvetovanje in poročanje.

Predlog je bil pri glasovanju v pretresanje izročen upravnemu odseku.

Za njim poročal je poslanec Šuklje o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za l. 1887. Dohodkov z 10% deželno priklado vred je bilo 165.582 gld. 55 1/2 kr., to je za 3513 gld. 15 1/2 kr. več, kakor so bili proračunjeni; stroškov pa je bilo za 5814 gld. 23 1/2 kr. manj, kakor se je mislilo, ker so bili proračunjeni na 265.646 gld. 66 kr., pa so iznašali le 259.832 gld. 42 1/2 kr. V sled tega je dežela doplačala le 87.116 gld. 62 1/2 kr., ne pa 103.600 gld., kakor je bilo proračunjeno. Zbor je brez ugovora potrdil ta račun kakor tudi konečno skupno premoženje, ki je iznašalo 119.936 gold. 90 1/2 kr.

Na vrsto je prišel proračun deželno-kulturnega zaklada za l. 1889., o katerem je poročal poslanec Dev, in ki je obveljal brez ugovora po nasvetu

deželnega odbora. Potrebščina bode znašala za šolo na Grmu 2400 gld., za deželne kulturne namene in razne troške 2080 gld., skupaj 4480 gld., na ravno toliko so proračunjeni dohodki, namreč 2000 gld. globe za gozdne in poljske prestopke, 2450 gld. za lovske karte, globe za nedovoljeno spuščanje privatnih žrebecv in razni dohodki pa 30 gld. Ravno tako je bil brez ugovora odobren računski zaključek istega zaklada za leto 1887. Prihodkov je bilo 4349 gld. 18 kr., stroškov pa 3949 gld., torej je preostajalo 400 gld. 18 kr.

Potem poroča poslanec Klun o nakupu knjige „Vrtnarstvo“, ki jo je vsled naročila c. kr. poljedelskega ministerstva spisal potovalni učitelj gospod Pire ter na svetlo dala kmetijska družba. Ker je jako želeli, da se pouk v kmetijstvu in zlasti vravnava šolskih vrhov vrši po enotnem vodilu, poročevalec v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Deželnemu odboru se naroča, da kupi 300 izvodov knjige „Vrtnarstvo“, katero je spisal A. Pire, tajnik kmetijske družbe, in založila kmetijska družba kranjska, in da brezplačno prepusti vsaki ljudski šoli po jeden izvod.

2. V ta namen se dovoli kredit v znesku 300 gld. iz deželnega zaklada.“

Poslanec Stegnar omenja velikih zaslug gosp. Pirca pri spisovanju te knjige, za katero ni dobil nikakoršne nagrade, in predlaga, naj mu slavni deželni zbor vsaj izreka iskreno zahvalo, deželni odbor pa naj posreduje, da sestavi tudi „Normativ“ za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah ter skrbi, da v roke pride vsem učiteljem.

Poročevalec Klun odgovarja, da ta predloga vendarle predaleč segata. Priznanje za izvrstno knjigo, ki ne obsega samo vrtnarstva v ožjem pomenu, ampak tudi sadjerejo, vinarstvo, zelenjadarstvo in lepotično vrtnarstvo, je izrečno že v poročilu in bi bilo odveč, to izrekati še po posebnem sklepu deželnega zbora, ker sestave te knjige ni bil naročil deželni zbor, ampak ministerstvo in kmetijska družba. Za izdajo „Normativa“ pa tudi nima skrbeti deželni zastop, ampak deželni šolski svet. Pri glasovanju se

LISTEK.

Iz tržiških toplic na Primorskem.

2. septembra.

Vsled strogega ukaza zdravnikovega, da moram vsaj tri leta za drugoma obiskati toplice, ako se hočem nadéjati povoljnega in trajnega učinka gledé na zdravje, napotil sem se zopet letos v začetku septembra v najbližjo mi kópel tržiško. To lepo, do 6000 duš broječa, mesto se imenuje po laško Montefalcone (Montefalcone), in sicer zato, ker ima v svojem mestnem grbu sokola, kar pomeni v laščini „falcone“, — pri kraških sosedih pa še vedno velja za trg in nosi staro ime Tržič, dasi je kraj popolnoma italijanski. Sploh bivajo tu ob levem bregu dolnje Soče le Italijani, ki so nekaj spadali pod republiko beneško, dočim so stanovali na desnem bregu spodnje Soče Furlani.

V vsem mestu Tržiču ne dobiš pet Slovencev. Mogoče, da jih je kaj v službi pri veliki tovarni za izdelovanje kotenine. — Našel sem vendar letos ondi rojakinjo iz Kranjske Gore kot poštno odpravi-

teljico. Kopat so se prišli letos še trije drugi Kranjci, jeden iz Idrije, dva iz Logatca. Takó nisem bil popolnoma osamljen med tujci.

Ko sem se pripeljal v Tržič v nedeljo zvečer, ugledam glavno šetališče mestno vse v zastavah. Delavsko društvo je imelo veselico v korist svoji blagajnici. Vhod na veselilni prostor je bil z deskami zaslonjen. V sredi pa je stal lep slavolok z napisom: „Uno per tutti, tutti per uno.“ Vdeležba je bila videti prav živahna, ker se je ljudstvo vedno gnetlo ven in notri pri vhodnih vratih. Imeli so tombolo, streljanje na dobitke, pa kot tretjo in glavno točko ples. Akoravno so tudi naša slovenska mladina rada zasuče, vendar nisem videl nikjer take norostne navrženosti na ples, kakor pri teh Lahih tržiških. Brž ko se oglasi godba, jame se vse vrtati, mlado in staro. Videl sem pod vsakim drevesom mestnega drevoreda kopicu otrok, majhni kot ajdovi snopki, pa so ti jo pebirali sparoma na okrog, da je bilo kaj. Odrasli mladini pa je odločen za ples poseben prostor, na kateri se položi po tleh navlašč za to pripravljen lesén, pód. Kdor hoče na tem plesišču poskusiti urnost svojih nog, plača za jeden ples 10 kr. Mestna godba tu igra na vzvi-

šenem odru vsako nedeljo po letu od 1/2 8. ure do polnoči, in sicer same koračnice. Za jeden ples svira komaj 6 minut, po kratkem premolku zopet toliko, takó, da strasten plesalec v jednem večeru prav z lahka par goldinarjev zadrša. Pravili so, da je veselica donesla blagajnici delavcev čistih 300 gl.

Tudi zvečer prihodnjega dneva, ponedeljka, se je nadaljevalo plesanje. Zopet je godba igrala in po njenih taktih na vse pretrge rajala tržiška plesonpra mladina. Vstopnina pa je bila ta večer znižana na polovico. Za 5 kr. so plesali in zateptali še od prejšnjega večera ostali drobiž.

Mestna godba šteje nad 30 mož in priznati moram, da je prav vrlo izvežbana, posebno okrogle zna izvrstno, in strogo po taktu trobiti. Vsak četrtek zvečer svira zdaj pred to, zdaj pred drugo gostilno, ob nedeljah pa, kakor sem že opomnil, pri javnem plesu v drevoredu. Mnogokrat je tudi godba povabljena v okolico, odkoder se vselej z obilnim zaslužkom vrača domov. Malokedaj prigode manj od 80 gld. pri jednem plesu, — to pa na kmetih, med ubogim, priprostim ljudstvom, ki živi o sami polenti. Naš Slovenec rad pleše, toda jeden Lah za deset Slovencev.

predloga finančnega odseka sprejmeta predloga poslanca Stegnarja pa odbijeta.

Potem poroča dr. Bleiweis o računskem zaključku deželnih dobrotelčnih zavodov za l. 1887. Bolniški zaklad je imel dohodkov 12.286 gl. 44 kr., troškov pa 62.218 gl. 46 kr., torej je moral deželni zaklad dodati 49.932 gl. 2 kr. Premoženje tega zaklada je konec l. 1887. znašalo 169.878 gl. 42 kr. — Pri blažniškem zakladu je bilo dohodkov 10.458 gl. 1/2 kr., troškov pa 51.067 gl. 64 kr. Primanjkljaj 40.609 gl. 63 1/2 kr. je poravnal deželni zaklad. Konečne imovine pa je bilo 245.326 gl. 19 1/2 kr. in sicer v zastankih 3785 gl. 44 kr., v glavnica 1588 gl. 15 kr., v lastninah in inventarju pa 239.952 gl. 60 1/2 kr. — Porodniški zaklad je imel dohodkov 1073 gl. 25 kr., troškov pa 6028 gl. 98 kr. Deželni zaklad je moral torej tudi tukaj dodati 4955 gl. 73 kr. Konečno premoženje je znašalo v zastankih 264 gl. 61 kr., v glavnica 1800 gl., v inventarju 3988 gl. 58 kr., torej skupaj 6043 gl. 19 kr. — Najdeniški zaklad kaže dohodkov 298 gl. 20 kr., troškov pa 4488 gl. 13 1/2 kr., torej je primanjkovalo 4189 gl. 93 1/2 kr., ki jih je dodal deželni zaklad. Konečnega premoženja je bilo v zastankih 124 gl. 25 kr., v glavnica 7100 gl., torej skupaj 7224 gl. 25 kr. Vsi ti računi se odobré brez ugovora; ravno tako obvelja naslednja resolucija:

„Iz računskega zaključka dobrotelčnih zavodov za l. 1887. je razvidno, da so se oskrbovalni troški za bolnike zaradi tega tako pomnožili, ker se je ordiniralo bolnikom v preobilni meri meso in vino.

Deželnemu odboru se torej naroča, da ukaže vsem v deželni bolnišnici nastavljenim zdravnikom, da postopajo tudi v tem oziru kolikor le mogoče varčno, vedno ozirajoč se na ogromne troške, katere ima dežela vsako leto za dobrotelne namene.“

Konečno je poročal dr. Bleiweis o prošnji občine Dol v kamniškem okraju za podporo 500 gl., ki jih ima plačati občini Raka za oskrbovanje neke hirave osebe ter predlaga:

„Prošnja občine Dol za dovolitev podpore v poravnanje oskrbovalnih troškov se odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.“

Tudi ta nasvet obvelja brez ugovora. Ob eni popoldne deželni glavar sklene sejo in prihodnjo sejo napové za petek, 21. t. m., ob 10. uri popoldne.

Kriva pota.

I.

Znani slavjanofil Vladimir Lamanski, profesor na petrograjski univerzi, izrazil se je nedavno o slovanskih narodnostih v Avstriji zelo pikro in ostro. Podobni smo v hrepenenju po slavi, po ravnopravnosti osiromašenemu rodu z proslulim, podedovanim imenom, ki zabavlja bogatim sosedom, sam pa vendar živi „na veliki nogi“, toda ne po svojih sredstvih, temveč vselej več potroši nego ima in vselej več zahteva nego zasluži. Dohodke imamo krajevske, toda muhe in želje milijonarjev, zaslepljeni smo po slavohlepju in velikaštvu in zraven še

Pustivši plesoljubne Monfalconce, ki se od lani niso prav nič poboljšali, zavijem jo v svojo gostilno „pri Italiji“ in si najmem sobo pri krčmarju Vio, pri katerem sem tudi lani gostoval in bil vse-skozi zadovoljen s postrežbo. Gosp. Vio je obiskoval šole v Ljubljani, torej govori tudi dobro kranjski, o slovenščini neče nič vedeti.

Kopalcev je bilo letos v Trziču silno malo. Jaz sem došel že proti koncu kopalniške dōbe in bil še-le 313. topličar. Zdravnik je rekel, da deževna vremena letošnjega poletja so odvrčala kopalce. Še celó rednih, vsakoletnih obiskovalcev ni bilo v Trziču. Izmed prej navedenega števila so bili večinoma Goričani in Tržačani, dva gosta sta došla celó iz Rima, jeden iz Grada in jeden iz Rusije, štirje pa smo bili kranjski Slovenci. Toplice trziške se čedalje bolj opuščajo in propadajo od leta do leta. Kriva je temu nekoliko pomanjkljiva postrežba, najbolj pa oddaljenost od mesta, skoraj pol ure z vozom. Kopalnišče bi se povzdignilo le tedaj, ako se napravi večje poslopje v mestu samem in vanj napelje zdravilna voda. Kupovala je toplice od sedanjega lastnika dr. Rabl-na južna železnica. Ako se kupčija dožene, utegnejo toplice zopet dobiti svoj stari sloves.

pejme nimamo o istiniti kroči svoji — česa zmoremo, in česa nepremoremo.

Priznavamo, da smo bili, prečitavši te besede, nekoliko nemilo zadeti, zlasti zaradi tega, ker jih je pisal Slovan; toda če hladne vse stvar uvažujemo in si skozi druge kukalo vse gibanje narodnega našega življenja ogledamo, priznati moramo, da v teh besedah tiči mnogo resnice. Mi v istini živimo v narodnih stvarih nad svoje potrebe, svojim poželjenjem ne moremo postaviti določene, gotove meje, skratka mi se obnašamo in počenjamo lik isti osiromašeni plemenitaš, koji z vnanjim lišpom in gizdavostjo, za kojoj je dolžan krojaču in židu, hoče napraviti v svojih krogih vtis — bogataša.

Razvade in hibe naše so prerazlične; toda jedna najčelnejših, najprvih in najškodljivejših, ki izpodjeda in izpodkopava korenine našega narodnega življenja, je: luksus ali potrat in poželjenje po tujstvu. Ta rakovina se ni razširila samo po slovenskih mestih, temveč tudi po deželi, po kmetih, in je strup, koji treba iztrebiti in odpraviti iz zdravega telesa slovenskega ljudstva. Nevarnost to tajiti, prikrivati ali pa se na časovne, sedanjedōbne razmere izgovarjati, bila bi največja kratkovidnost, nepremišljenost in pregrešna nerodnost.

O potratnosti in zapravljivosti, in opičenju se po gospōdi pisali so mnogo Slomšek, Juzič, Stritar (v dunajskih pismih) in drugi prijatelji naroda ter ga svarili s plamtečimi besedami, zlasti pred posnemanjem gospōde.

Že pred petdesetimi leti je narod naš posezaval po tujini, in dandanašnje ni drugače, kajti vsega se poprijemljemo in vse posnemljemo, kar vidimo pri naših sosedih, bodisi dobro, ali pa ničevno — in kar je glavni greh — naše odnošaje slačimo in zasramujemo.

Narod slovanski je mehāk, nadarjen, marljiv, neumoren, neomahljiv, toda tudi lehkomišeln in zapravljiv, neskrben za bodočnost. Kaj bode neki z nami, ko minolost našo zametavamo, za bodočnost se pa še brigamo ne? Marsikomu med nami se lahko posreči, pridobiti si imenja in blaga, toda vse to obdržati in ohraniti skoro ne umemo.

Obrotnik naš vé zaslužiti, a pri tem ne umi štediti; jedva si je pridobil majhno imenje, že igra gospoda, bega za gizdavostjo, vtika se med višje stanove, in ne misli več na nesreče, koje prežé nánj, in ga možno jutri položé na posteljo.

Rokodeliči zapravi še danes zaslužek, in morda jutri nema česa deti v usta. Zlasti žene se ne umejo brzdati, in ni ga pač na širnem svetu skoro kraja in naroda, kjer bi se boginji „Šega“ toli žrtvovalo nego pri nas. Kdor je z odprtima očesoma potoval po domovini naši, moral je vse to opaziti.

Glej, čitatelj dragi, to drvenje po gizdavosti, potratnosti in tujstvu okužilo je že jedro naroda — kmeti: v marsikakem slovenskem kmetu zadušeno je čutstvo in ljubezen do njegovega poklica — on slači, kar so pradedi njegovi gojili, negovali in čislali sto in sto let — jezik in krog.

Hčere svoje, nastajajoče prihodnje slovenske matere, pošilja v nemške šole in samostane, sam pa krasno in okusno narodno nošo svojo zamenjava s cunjami — židovskih tovaru. Ni li vse res? Ako se kmalu ne obrne na bolje, pripetiti se zná, da povede oče sinka svojega v „Rudolinum“, rekoč: „Vidiš, sinko, tak je bil svoje dni slovenski kmet!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. septembra.

Notranje dežele.

Cesar je podaril vsled povodnji ponesrečenim tirolskim prebivalcem 20.000 gl.

Hrvatska regnikolarna deputacija je v svoji včerašnji seji potrdila predlog opozicijonca dr. Brlića, po kojem bo deputacija nadaljevala svoja posvetovanja še-le potem, ko jej bo ogerska vlada doposlala obračunski ključ skupnih dohodkov in troškov z Ogersko, oziroma avstrijsko državno polovico. To se je naznanilo deželni vladi in predsedniku ogerske regnikolarne deputacije.

Bivšega državnega poslanca generala Trojana Doda je aradsko sodišče na podlagi enoglasnega izreka protnikov obsodilo zaradi državni nevarnega hujskanja na dveletno ječo in globo v iznesku tisoč goldinarjev. Zagovornik zatožencev je prijavil ničnostno pritožbo, državni pravdnik pa zaradi premajhne kazni apelacijo.

Vnanje države.

Bolgarski uradni list „Svoboda“ je očital Turčiji, da daje potuho roparjem. Mejne oblastnije spuščajo lopove v turško ozemlje celó do Soluna, ako jim le plačajo po eno medjidijo (blizu 2 gl. a. v.). Glasilo turškega ministerstva zunanjih zadev „Tarik“ pa „Svobodo“ ravno tako očarno zavrača, trdeč, da bolgarska vlada sama vzgaja roparje. — Ministru Načeviću se v Bukareštu ni posrečilo dobiti posojila, kakor mu je to izpodletelo tudi v Carjigradu. Poroča se pa iz Sofije, da ga pri vseh nezgodah, koje je doživel na svojem breavspešnem potovanju, vendar ni popolnoma zapustila sreča. Kiselov, ki je šestkrat ustrelil na svojega nekdanjega zaščitnika, meril je jako slabo, kajti Načević se je že predvčerašnjim odpeljal v Sofijo. — Princ Ferdinand je odpotoval v Lom-Palanko, od tod v Rušuk, iz Rušuka pa v Črnovodo, od kodar bo vodil vojaške vaje pri Šumli. S svojo materjo, princesinjo Klementino, ki bo došla prihodnji teden, mudil se bo nekaj časa v samostanu Sandrovu ter se bo povrnil v Sofijo še-le v šestih tednih.

Srbska vlada je storila zadnjo potezo zoper Natalijo, a tudi ta skoraj gotovo ne bo ničesa koristila. Primorala je čačaškega škofa Nikanora, največjega nasprotnika ločitvi zakona, da je vložil svoje ostavko. Na njegovo mesto bo imenovan bivši namestnik metropolitov, Mojsije. Sinoda pridobila bo ž njim odločnega pristaša kralja Milana. S tem pa slednji ni ničesa pridobil, kajti neverjetno je, da bo izrekla sinoda ločitev v očigled jasnih kanoničnih predpisov in pa splošnjega mišljenja mej narodom.

Vspehi petrograjskega sestanka so šli po vodi, kakor se to razvidi iz pisave ruskih poluurnih glasil. Politični pregled „Nord“ obravnava preteče težave mej Anglijo in Nemčijo v osrednji Afriki ter jako simpatično omenja potovanje Carnotovo po Normandiji. Petrograjski dopisnik naglašá izredni značaj vojaških vaj, kojim je prisostvoval car, ter konstatuje potem, da je navstala v Petrogradu politiška tišina po odpotovanju carske obitelji. O kralju Milanu in njegovem postopanju nasproti kraljici piše „Nord“ poročevalec malo spoštljivo ter dostavlja, da je Milana že davno obsodilo javno mnenje. — Najodličnejši moskovski trgovci so podpisali veliko svoto za ustanovitev novega velikega dnevnika, ki bo neodvisno zastopal katkove ideje. Kot vrednika se imenujeta Černajev in Ilvajsky.

Nemški državni minister grof Herbert Bismarck je odpotoval v Rusijo, da obiše veleposlanika Šuvalova. Temu dogodku se splošnje pripisuje politiško važnost. — Neko berlinsko pismo v „Independance Belge“ trdi, da je cesar Viljem sam odločen pristaš načrta, po kojem naj bi Bismarck, ako že ne odstopi, vsaj nekaj svojega delokroga izročil mlajšim močem. Vsi politiški krogi so bili iznenadeni, ko je „Nord. Allg. Ztg.“ namesto običajnega preklica, da je ta vest neresnična, objavila članek, v kojem pravi, da mora biti dopisnik v „Indep. Belge“ jako dobro poučen v berlinskimi nazori. Jasno je tedaj, da kanclerska kriza ni izmišljena, marveč da bo v resnici nastopila. Le toliko dostavlja „N. A. Ztg.“, da se premembe v državnih uradih ne bodo še tako hitro izvršile.

Francoskega predsednika Carnota je spremljal na potovanju ministerski predsednik Floquet, ne da bi se bil kje oglasil k besedi. Listi pravijo, da bi bil to podrejeno vlogo igral lahko kak drug minister. Glavni povod Floquetov, da se je ponizal za nemega spremljevalca, bila je ljubosumnost nasproti vojnemu ministru Freycinetu, kojega ni hotel samega pustiti na Carnotovi strani. Splošnje se sodi, da bo v kratkem navstala kriza mej Floquetom in Freycinetom. — Boulangisti razširjajo v pospeševanje svoje propagande novo sliko „vrlega generala“. Slika predstavlja Boulangerja v veliki generalski uniformi, okrog vratu ima verižico velikega mojstra častne legije, koje sme nositi le državni poglavar. Podpis slove: „General Boulanger, protekter francoske republike.“

Pred kratkim še so pisali italijanski liberalni listi, da ni nič naravnjeseja in priprostejšega, kakor da se misijoni vdajo vladnim zahtevam. A že sedaj, po preteku malih tednov, je odprl celó liberalni „Popolo Romano“ svoje predale razpravam nekega bivšega konzula, ki jako dobro pozna vshodne pokrajine. Ta nekdanji državni uradnik temeljito dokazuje, da italijanski misijoni niso mogli sprejeti predlogov vsled vladne krivde; Crispija je tukaj, kakor že mnogokrat, zapeljalo besno sovraštvo zoper cerkev k nepremišljenemu dejanju. Ostalo vladno časopisje, kojemu je bila poprej ta zadeva jako „priprosta“, izgovarja sedaj vlado s tem, da imenuje ta predmet „jako resen in zelo zamočan“.

Rumunski kmetje v okraji Brotosaniju so jako razdraženi. Naščuvani po neznanih agentih zahtevajo, naj se razdele državna zemljišča. Vlada je odposlala vojake, da napravijo mir in red.

Izvirni dopisi.

Iz Šmarija, 18. sept. Umril je v soboto 15. t. m. zjutraj v Paradišči poleg Šmarija pri svojih stariših ulanski stražmešter, g. Fran Janežič, v najlepšej dōbi še ne 30 let star. Služboval je pri domačem polku nad 8 let, in malo čez 2 leti pri ulancih na

Dunaji. Bolehal je že lansko leto in zopet letos prišel v svoje domače selo na odpust, da si opomore, — a neizprosljiva sušica ga je pobrala. Pogreb v ponedeljek bil je dokaj lep, ljudi zbralo se je nenavadno veliko, saj je pa pokojnika tudi vse ljubilo. Tudi več vojnih tovarišev podčastnikov iz Ljubljane skazalo mu je zadnjo čast, spremilo ga na pokopališče in mu okrasilo gomilo z vencii. Blagi mir njegovej duši, lahka mu zemlja domača!

Iz Borovnice, 18. sept. (Zopet nesreča.) Pred par leti, kakor je bilo poročano, je neki delavec pri tukajšnjem velikanskem železniškem mostu doli pal, da je bil takoj mrtev, in zopet včeraj se je velika nesreča prigodila. Tukajšnji delavci zidarji (Primorci) popravljajo železniški most in imajo prav pod vrhom oder narejen vse na tako imenovanih perankah; ta oder od ene kolone do druge premikajo. Ko pa so hoteli zdaj tudi oder doli spustiti po vrveh, je enemu zidarju prišel prst med vrvi in ga je tako močno prijelo, da mu je prst odtrgalo in je moral izpustiti. Med tem je pa oder začel doli padati; na njem so bili trije delavci. Prvi se je tako prebesil, da je padel kakih 34 metrov globoko in bil takoj mrtev. Oder se je mej tem nekoliko zadela na obrobek; drugi delavec je tako naglo na rob skočil, da se je ujel in na njem čepel toliko časa, da so ga rešili. Vse se čudi, kako je mogel tje skočiti in tam čepeti. Ko bi ga ljudje ne bili videli, ne bi verjeli, ker se ni mogel nikamor prijeti. Tretji zidar pa, ko je do srednje kolone priletel in se oder nekoliko po konci postavil, ker so na jednom konci vrvi bolj držale ko na drugem, skočil je na prvo kolono z največjo smrtno nevarnostjo, ali vendar Bog ga je obvaroval hude nesreče. Tak strah pa je zdaj med zidarji in delavci, da se ne upajo več na taci odrih in vrveh obešati, ker vsak se je čudil, da se ni že prej kaj takega prigodilo, kajti pred nekoliko leti so delali velike odre in se je dosti lesa potrebovalo, ker je pa južna železnica začela silno stiskati, pa delajo tako, da le ceneje naredé.

Slovstvo.

„Sokrates im Verhältnisse zu seiner Zeit.“ Öffentliche Vorträge von Dr. J. Ogórek, k. k. Professor am deutschen Staats-Obergymnasium in Lemberg. Im Selbstverlag. Lemberg 1888. 8°, str. 188. — Znani gosp. pisatelj, sedaj profesor v Lvovu, nekaj službujoč tudi na Kranjskem, v Ljubljani in v Novem mestu, podaja nam tukaj svoja javna predavanja, katera je imel meseca marca leta 1876. v Novem mestu v korist podpornega društva za ubožne dijake. „Takrat — pravi pisatelj — so se razumniki živo vdeleževali predavanj in so jih sprejemali zelo pohvalno.“ Zato jih sedaj objavlja upajoč, „da bodo ta predavanja, ker so lahko umljiva, tudi v tej obliki za marsikaterega olikanca prijetno in poučljivo berilo.“ (Predgovor.) Zares se prepriča čitatelj kmalu, da je knjiga kaj lahko umljiva, pa tudi zanimiva. Pisatelj se ogiblje strogo učenjaškega razkladanja in težavnih izrazov, razlaga kolikor se dá poljudno in ponuja povsodi toliko podatkov, da umeva čitatelj ves razvoj in si predočuje vse razmere. Prav v tem se knjiga vrlo odlikuje od drugih enakih del in zasluži, da pride mnogim v roke, zlasti dijakom, ki se pečajo s starim slovstvom, pa si ne morejo pridobiti takoj potrebnega zanimanja za ta predmet.

Pisatelj sam je navdušen za svojega junaka, a pozna ga tudi, kolikor je mogoče poznati ga iz virov, na katere se vestno ozira. Opisuje ga vsestranski: v vzgoji, kot učenca, modrijana, državljanca, moža in očeta, kaj lepo tudi njegovo smrt. Lahko umevamo, zakaj ga kot modrijana ali modroslovca opisuje najobširneje in res temeljito. Saj je kot modrijan zaslužil si nevenljivo slavo. Da pa moremo umeti njegovo modroslovje, razvija nam pisatelj skoro vse dotedanje modroslovje in sicer natančno, da ima čitatelj v knjigi lep kos grške modroslovne zgodovine. Seveda, pisatelj ni imel modroslovcev pred očmi, ko je poslušalcem govoril ali čitateljem pisal, kajti sicer bi bilo moralo marsikaj izostati.

Ker ima gotovo gosp. pisatelj pri nas mnogo znancev in tudi precéj učencev, ker je bival deset let na slovenskih tleh, upamo, da smo mnogim ustregli opozorivši na to knjigo, akoravno je v nemščini pisana. Dobiva se v knjigarni: J. Milikowski (P. Starzyk) v Lvovu in stane 1 gld. 80 kr. Kdor pošlje pisatelju naravnost po nakaznici 1 gld. 30 kr., dobi knjigo na dom. L.

Naj dostavimo še ocene drugih listov. Najprej ocenila je ta spis „Gazeta Lwowska“ v št. 16. od 21. januarija t. l., katera je objavila dolgo kritiko in svojo razsodbo zaključila tako-le: „Pošiljajoč dr. Ogórkú iskreno zahvalo, da je obelodanil ta krasna predavanja, vroče je priporočimo čitateljem, želéč, da bi njih branje ravno toliko provzročilo jim prijetnosti, kolikor jih je čutil sporočevalec, ki piše te besede, pod vtisom dela temeljitega in z ljubeznijo k predmetu napisanega.“

Ravno tako prikupljivo presoja ta pismeni trud jako cenjeni časopis „Muzeum. Crasopismo towarzystwa nauczycieli szkół wyzszych. Rocznik IV., renyt 4. kwiecień 1888.“, str. 205. sqq.

Nadalje obelodanil je precéj obširno in laskavo oceno dnevnik „Przegląd“ v št. 16. od 19. maja t. l. „Wochenschrift für klass. Philologie“ v Berlinu izhajajoči strokovnjaški list piše: „Diese Vorträge geben ein aus echter Begeisterung entworfenes, treues und feines Bild jenes grossen Mannes (des Sokrates) und führen in klarer und im besten Sinne populärer Weise den Leser auch in die tieferen Probleme der Untersuchung ein.“ Th navede presojevalec zadržaj knjige po posebnih oddelkih in zaključí: „Dieses fast an der Grenze der deutschen Kulturwelt veröffentlichte Buch verdient freundliche Aufnahme.“ Tako piše prusijanski Nemeec, dr. W. Nitsche, profesor v Berlinu, kjer redko kedaj hočejo učeni krogi odobravati, kar se pri nas v Avstriji obelodani.

Jako lepo je pisal o tej knjigi tudi ruski časopis „Červonaja Rus.“

Dnevne novice.

(Deželni zbor štajerski) imel je včeraj 14. sejo. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo šolskega odseka o ustanovitvi deške meščanske šole v Mariboru. Proti temu predlogu je govoril dr. Radaj ter navajal več razlogov. Za šolo nista prosila niti mestni zastop niti mestni šolski svet. V Mariboru je več učnih zavodov, katere lahko dečki obiskujejo, kot: trgovska šola, gimnazija in realka. Meščanska šola je le nadaljevalna ljudska šola, in če se ta ustanovi, ponehala bo s časom realka. Dalje so troški za šole že itak veliki. Zato nasvêtuje, naj se preide na dnevni red. Ker zbornica ni bila sklepčna, je deželni glavar zaključil sejo.

(Pogreb A. Raiča) bode v petek, dné 21. t. m., popoldne ob 5. uri s kolodvora Rudolfove železnice, kamor bodo pripeljali truplo iz Prage.

(O nesreči v nunski cerkvi) smo prejeli to-le zanesljivo poročilo: Neko ženo, ki je tudi na duhu bolna, iz moravške duhovnije, je danes med šolsko sv. mašo božjast vrgla. Žena je bila sicer z lepo odpravljena iz cerkve, a čez nekaj časa se je zopet povrnila in sicer mirno proti velikemu altarju, le da si je siloma prilastila prostor v prvi klopi. Nekatero deklice so se je tako zbale, da so zagnale krik in potem še druge za njimi, ne vedé, kaj je. V kratkem se vzbudi tolik nemir in tako tiščanje proti vratom, da so jih gosp. katehet in drugi navzoči komaj nekoliko potolažili; vendar so bile tri deklice zdatno ranjene, drugim se ni razun straha nič zgodilo; umrla, kakor se je govorica napačno raznesla po mestu, ni nobena hvala Bogu; tudi noža ni imela žena, kakor se je brž raztrosilo; šibka oseba je imela toliko moč, da jo je rednik s težavo iz cerkve odpravil.

(Gimnazija ljubljanska) šteje začetkom tega šolskega leta 906 dijakov v 21 razredih, ako ministerstvo dovoli že obljubljeno delitev osme šole. Prva šola ima štiri razrede: a (nemški) 48, b 67, c 68 in d 68 učencev, skupaj 251. V drugi jih je 147, v tretji 121, v osmi 58. Ker so sobe nekdanjega dvojnega muzeja v porabo dane gimnaziji, in ker ima knjižničar licealni stanovanje svoje v tem poslopju, razdeljene so sobe na novo, dokler se prihodnje leto izseli tudi I. mestna ljudska šola v svojo hišo. Ker je mladine in razredov tolikanj več, treba je i novih učiteljev. Kranjske gimnazije bivši ravnatelj g. Wiesthaler ima biti pomočnik direktorju g. Šumanu in v šolah poučevati le 12 ur. Razun njega sta nastopila službo profesorja g. Gerdinič iz Kranja in g. Derganec iz Novega Mesta, pa trije novi suplentje gg. Šorn, Fon in morebiti g. Virbnik. Sploh je čuti, da toliko množino v jednom ter istem poslopju bode težko vladati, in svetovali so že mnogi, naj se druga slovenska gimnazija napravi v drugem mestnem oddelku, n. pr. pri sv. Jakobu, in naj se zopet pri-

voli nižja gimnazija v Kranju ali tudi v Idriji. Kakor se množijo ljudske šole po deželi, tako bode zmiraj veči pritok tudi v srednje šole, in prav bi ne bilo, ako bi se odvráčevali sposobni mladenčii od nadaljnega izobraževanja.

(V prvi razred velike realke) je vpisanih 115 učencev.

(S Pivke) se nam danes poročá: Včeraj je potovala na Reko večja družba ljubljancanov, kateri sva se pridružila še dva Notranjca. Razen mnogih znamenitosti reških, kakor slavnega svetišča Matere Božje na prijaznem griču trsaškem, raznih stavb, živahnega pristanišča in rajske Opatije smo si ogledali tudi morskega volka, katerega so ribiči vjeli v nedeljo večer blizu Senja. Videti je za 10 kr. Grozna zver meri 5 metrov na dolgost in tehta 3000 kg. Vjeli so jo v mreže ki so je nastavili ribam. Zapletla se je vanje, tako, da se ni mogla iz njih izmotati v kljub srditemu prizadevanju. Eden ribičev je volka še s sekuro mahnil za vrat in ga omamil. Mrež je toliko raztrgal, da imajo ribiči škode do 300 gld., premija od vjetega volka znaša pa le 100 gld. V njem so našli samo mnogo požrtih rib. — Odkar so se ti požeruhi udomačili v dalmatinskem morju, tožijo ribiči, da je ribji lov čedalje slabjši. — Pri ogledovanju te morske pošasti se ni čuditi, ako ribiče strah obhaja, kader taka riba strašno butico iz morja pomoli, in njih ladijo spremlja. Ta „pesce cane“ je že četrti letos vjeti.

(Dramatično društvo) priredi na čast veleslavnemu deželnemu zboru v nedeljo dné 23. septembra t. l. slavnostno predstavo. Igralo se bode prvi-krat „Svetinova hči“, igrokaz v treh dejanjih. Po Adolfu Wildbrandtu poslovenil Anton Trstenjak. Začetek ob 7. uri. — Sedeži se dobivajo v društveni pisarni le v nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne in na večer pri kasi.

(V Cerknici) so bile pri slavnosti cesarjeve štiridesetletnice izžrebane sledeče številke: 1685, 367, 229, 2792, 2889, 961, 170, 1473, 6, 1282.

(Iz Opatije) se poročá, da bodo dné 30. t. m. slovesno odprli vojaško hišo za onemogle častnike. K tej slovesnosti bodo prišli grof Taaffe, vojni minister baron Bauer in več višjih častnikov.

(O potresu), ki smo ga včeraj ob 1/4. uri zjutraj čutili v Ljubljani, poročá se nam tudi iz Komende in Kamnika. Dopisnik iz Kamnika dostavlja, da od l. 1857. tam niso čutili tako močnega. Posebno so se prestrašili stanovaleci v prvih nadstropjih. Drugi dopisnik iz Kamnika pristavi, da je letos ta že drugi potres.

(Premovanje konj v Novem Mestu.) Pri premovanju konj dne 12. sept. so dobili: Za kobile z žrebeti: J. Kuntarič iz Kostanjevice 40 gld., J. Gorenjec z Vrha 25 gld., Anton Barborič iz Čadrež 20 gld., Florijan Zorko iz Belecercrke srebrno svetinjo. Za mlade breje žrebice: Anton Planinšek z Mirne 50 gld., Alojzij Vovk iz Zbur 30 gld., Ant. Majzelj iz Št. Jerneja 20 gld., J. Marinšek iz Cirkelj 15 gld., Martin Rangus iz Sel 10 gld., Anton Štravs iz Kostanjevice, Fr. Nečimer iz Tomaževasi, baronica Borš iz Pleterja vsak po jedno srebrno svetinjo. Za eno- in dveletne žrebice: Anton Majzelj iz Št. Jerneja 20 gld., J. Strojín iz Ostroga 15 gld., Franc Stergar iz Leskovca, J. Gričar iz Malenc, Fr. Vide z Žvabovega in Ant. Barborič iz Čadreža po 10 gld., Fr. Župančič iz Prekop, A. Smola z Grma, J. Marinšek iz Cerkelj, A. Luser iz Novega Mesta vsak po jedno srebrno svetinjo.

(Kontrolni shod) za brambovce stanujoče v Ljubljani bo dné 1. oktobra v vojašnici na Poljanah št. 1. Priti morajo vsi brambovci, ki letos niso bili pri vajah. Kontrolni shod za rezervnike bo dné 11. oktobra ob 9. uri dopoldne v sv. Petra vojašnici.

(Ponarejen denar.) Neka Marija Bizjak iz Debenca hotela je te dni na kolodvoru v Škofji Loki kupiti vozno karto z goldinarskim listkom. Dotični uradnik je listek spoznal kot ponarejen. Žena je trdila, da je dobila denar od nekega žganjarja z leskovskega Vrha. Preiskava se je pričela.

(Vabilo) k slavnosti, katero priredi šmarijska občina združena z požarno brambo, bralnim društvom, krajnim šolskim svetom in farnim uradom v spomin štiridesetletnega vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. v nedeljo dné 30. septembra 1888 v Šmariji. Vspored: 1. Ob 9. uri zjutraj sprejem tujih gostov in društev na Razdrtem. 2. Ob 10. uri slovesna sveta maša z asistenco v farni cerkvi v Šmariji s

zahvalno pesmijo. 3. Po sveti maši defiliranje vseh društev, občinskega odbora, krajnega šolskega sveta, šmarijskih deklet v narodni noši in šolske mladine z godbo na čelu pred blagorodnim gospodom c. kr. okrajnim glavarjem. 4. Šolska mladina se poda z gg. učitelji v šolo, kjer bodo govori in deklamacije učencev in učenk. 5. Ob 1. uri banket v gostilni g. V. Ogorčelca na Skofelci. 6. Po banketu ob 3. uri pozdrav vseh slavnostnih gostov na slavnostnem prostoru na Skofelci. 7. Ob 3. uri slavnostni govor, kateri govori cesarski svetnik, deželni poslanec in častni občan občine Šmarije, g. Ivan Murnik. 8. Govor in pozdrav blagorodnemu glavarju gospodu c. kr. okrajnemu glavarju, kot namestniku Njih veličanstva, od šmarijskih narodnih deklet, katere mu podelijo šopek cvetlic. 9. Petje, tombola (dražba) in prosto razveseljevanje. 10. Ob 7. uri zvečer se zberejo požarna bramba z drugimi društvi in odličnjaki ter napravijo bakljado od Laniš proti Skofelci, kjer priredijo pred stanovanjem gospoda c. kr. okrajnega glavarja kot namestnika Njih veličanstva cesarja Frana Josipa I. serenado s petjem in godbo; potem razsvetljava hiš po vsi občini, in po hribih se prižgejo kresovi in na Skofelci se prižge bengaličen umetalni ogenj. — Slavnost se vrši pri vsakem vremenu. — K obilnej vdeležbi najljubdeje vabi

O d b o r.
(Razpisane) so učiteljske službe: Na novi ljudski šoli na Sv. Gori z letno plačo 450 gld., doklado 30 gld. in stanovanjem. Prošnje do 10. oktobra. V litijskem okraji so razpisane: Druga učiteljska služba Podgabrom z letno plačo 400 gld. in stanovanjem, četrta učiteljska služba v Št. Vidu z letno plačo 400 gld. Prošnje do 5. oktobra.

Raznoterosti.

— Neki protestantski pastir je imel navado, da je v svojih govorih prodajal izreka slavnih teologov kot svojo duševno lastnino. Necega dne je bil mej njegovimi poslušalci tudi star gospod, ki je jako temeljito poznal bogoslovno književnost. Koncem tretjega odstavka pastirjevega govora je je rekel učenjak precej glasno: „To so Zschibkejeve besede“. Pastirja je to nekoliko osupnilo, a nadaljeval je v svojem predavanju. Toda kmalu je zopet zaklical stari gospod: „To je spisal Jakobi“. Pastor se je vgriznil v ustne, prenehal je nekoliko časa, potem pa zopet pričel pridigovati. Toda ni bilo dolgo, ko je vskliknil stari gospod: „To so misli Schleiermacherjeve“. — „Tepec“. je sedaj zagromel nad njim pastor, „le še eno besedo in dal Te bom vreči iz cerkve!“ Učenjak je mirno vstal ter mu odhajaje hladnokrvno odgovoril: „To je njegova lastnina!“

— Koliko stane volitev predsednika ameriških Zjedinjenih držav. Troški jednega okraja iznesejo do 7000 dolarjev (dolar 2 $\frac{1}{2}$ gld.), a v Newyorku 2.500.000. Tu niso všteti troški za volitev uradnikov, ki iznašajo 290.000 dolarjev. Javni meeting stane 3—4000 dolarjev. Ako vračunimo troške pojedinih držav, moremo reči, da volitev predsednika stane do 20 milijonov dolarjev, ali do petdeset milijonov goldinarjev.

— O izseljevanju. Od 1. julija 1887 do 30. julija 1888 izselilo se je iz Evrope v Ameriko 639.810 ljudi: Iz Nemčije 107.624, iz Anglije 83.132, iz Irske 73.338, iz Švedske 72.915, iz Italije 51.075, iz Rusije 33.407, iz Avstrije 19.927, iz Danske 8981, iz Švice 7737, Francije 6427, iz Nizozemske 5845 in iz Poljske 5845 oseb.

— Slavnega angleškega igralca Garrika je hotel neki lord spraviti v parlament kot poslanca; umetnik pa je odklonil to izredno čast z besedami: „Hvala lepa, prečastiti; ako hočem igrati „norca“, storiti morem to ravno tako tudi na odru ter imam poleg tega v slednjem slučaju, še več koristi.“

— Kakor zatrjuje časopis „San Francisco News Ledger“, je ravno petsto let, odkar je zadnjipot napovedala konkurz nekaj kitajska banka. Vzrok tej izredni trgovinski poštenosti v Kitaji je ta, ker načelniku one tvrde, ki prijavi svojo plačilno nezmožnost, z vsemi uradniki in trgovinskimi pomočniki vred po veljavni postavih — odsekajo glave.

Telegrami.

Dunaj, 18. septembra. Pri sestanku Kalnokyjevem z Bismarckom razpravljala se bodo tudi trgovinska in carinska vprašanja.

Belgrad, 18. septembra. Avstro-ogerski poslanik pl. Hengelmüller in nemški poslanik grof Bray sta se odpeljala v Gleichenberg, kjer se bodeta baje posvetovala s kraljem Milanom o težavah v ločitveni zadevi.

Peterburg, 18. septembra. Kakor se čuje, določene so velike mornarične vaje v Črnem morju na zadnje dni meseca septembra.

Umrli so:

16. septembra. Jovana Gorup, kramarica, 44 let, Slonove ulice št. 40, jetika.

17. septembra. Marija Jesenko, gostija, 68 let, Streliške ulice št. 8, marasmus. — Aleksander Orešek, trgovec sin, 2 leti, sv. Petra cesta št. 46, škrlatica pri davici.

V bolnišnici:

14. septembra. Katra Mohar, delavka, 26 let, tubercul. pulmonum.

17. septembra. Karol Župevec, 26 let, tuberculozis pulm.

Tujci.

16. in 17. septembra.

Pri **Maldou**: Malthe, tovarnar, U. Gladbuh, K. Kulik s Češkega. — Peter Natković, s soprogo, z Hrvaškega. — Elizabeta in Edvard Kührer, zasebnika, z Dunaja. — Mutter, stotnik, iz Gradca. — Mikesch, inženir, s soprogo, iz Kočevja. — Just, trgovec, z Dunaja. — Vratislav Port, uradnik, s Češkega. — Petri iz Gradca. — Thomic iz Kočevja. — vitez Paller, namestniški svetnik, iz Gradca. — Latosehinsky, nadporočnik, iz Gradca. — Latosehinsky, c. kr. stotnik, iz Trsta. Kohn, trgovec, z Dunaja.

Pri **Slonu**: Anton Riedek, profesor, iz Kočevja. — I. Konec, trgovec, s Štajerskega. — Dr. Bruner, zdravnik, z Ogerskega. — Murgel, z družino, iz Kranja. — Fischbach, Jeglič, Lechner, Bittner, Klement z Dunaja. — Kesmanović, s soprogo, iz Srbije. — pl. Wirkner, uradnik, z Ogerskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Al jian, potovalec, z Dunaja. — Bertič in Gajšek iz Reke. — Martinčič, iz Beljaka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	740'1	13'2	sl. szap.	m. oblac		
18. 2. u. pop.	740'0	19'8	sr. vzh.	del. jasno	0'00	
9. u. zveč.	724'0	13'0	sl. szap.	jasno		

Srednja temperatura 15'3°C., za 1'5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 60 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 75 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 45 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 45 "
Akocije avstr.-ogerske banke	879 " "
Kreditne akcije	314 " 10 "
London	121 " 90 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 63 "
Cesarski cekini	5 " 77 "
Nemške marke	59 " 52 $\frac{1}{2}$ "

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likanje: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkej cent.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Genilnik s podobani zastonj in franko.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislina voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislina voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglekisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislina voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gasilna pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislina voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uč. da pomagajo posebne zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr., do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0'06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrdovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odlično, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnage. To ga je napolnilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavnike prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enakih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(41) V zalogi imata kislno vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (76)

Cenilniki gratis in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnatih barv v ploščevinastih puščah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzoreci blaga resnim kupecem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialitetu: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.